

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ I „ROLNIK“

„Drweca” wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,50 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Wydawnictwo „Spółka Wydawnicza” Sp. z o.o. w Nowemście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr.,
na stronie 3-linowej 50 gr., na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100%, więcej.

Numer telefonu: Nowemście 8.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza” Nowemście-Pomocna.

ROK XVIII

NOWE MIASTO LUBAWSKIE, CZWARTEK, DNIA 29 WRZESNIA 1938.

N — Nr 117

Czy nie powinniśmy również odpowiednio wzmocnić nasze siły?

Uwaga całej prawie Europy zwrócona dziś jest na Czechosłowację, skąd grozi pożar, który ogarnąć może całą Europę. Toteż i nam Polakom trzeba problem czechosłowacki śledzić z wielkim zainteresowaniem, a przede wszystkim z odpowiednim zrozumieniem istotnego stanu rzeczy, gdyż od sposobu rozwiązania tego problemu zależna jest w znacznej mierze przyszłość Polski. Przede wszystkim trzeba nam mieć na uwadze etnograficzny skład ludności dotychczasowego państwa czechosłowackiego. Dla zobrazowania sytuacji przypominamy, że dotychczasowa Czechosłowacja liczyła 7,8 mil. Czechów, 3,4 mil. Niemców, 2,4 mil. Słowaków, 900,000 Węgrów, 600,000 Rusinów (Ruś Przykarpaska), 250,000 Polaków. Przypuśćmy, że wszystkie narodowości wrócą do swych macierzystych krajów, to Niemcy wzmocnią się o ludność 3 i pół mil., Węgry o blisko milion, a Polska zaledwie o około jedną czwartą miln., a więc w stosunku do tamtych krajów w nieznacznej tylko mierze. Pozostaje jeszcze blisko 8 mil. Czechów, blisko 2 i pół mil. Słowaków, 600 tys. Rusinów. Co się ma stać z tymi narodowościami? Mogą pozostać nadal państwem, składającym się z blisko 8 miln. Czechów, 2 i pół miln. Słowaków i 600.000 Rusinów, a więc wynoszącym przeszło 11 miln. ludności. Czesi, Słowacy i Rusini są to narody nam pokrewne, słowiańskie. Nietrudno porozumieć się Polakowi z Czechem, a jeszcze bardziej bliższy są nam językowo Słowacy, a poza tym jako naród szczerze katolicki, a dla Polski szczerze żyjący sympatje. Czesi, wprawdzie byli aż dotąd wielce niesfornymi naszymi kuzynami, podstępnie wydarli nam Śląsk zaolzański, we walce na życie i śmierć z Bolszewią wszystko uczynili, aby nam uniemożliwić naszą obronę, ale pochodzeniem są nam bądź co bądź bliższy. Państwo czechosłowackie po jego okrojeniu z przeszło 11 miln. mieszkańców będzie państwem stosunkowo małym, a przede wszystkim słabym, bo pozbawionym swego naturalnego, silnego zabezpieczenia strategicznego, jakie stanowią Sudety. Poza tym najbogatsze okręgi przemysłowe odpadną do Niemiec. Jako państwo słabe nowa Czechosłowacja będzie szukać masiało oparcia o jakiejś silniejszej. Co chcą Niemcy? Hitler po zagarnięciu wszystkich obszarów, zamieszkałych przez Niemców, zmierza wyraźnie do tego, by i cały naród czeski i słowacki dostać pod swoje wpływy gospodarcze i hegemonię polityczną. Pytamy, czy to może leżeć w interesie Polski? Hitler już przyłączył 7 mil. Austriaków, obecnie zabierze sobie 3 i pół mil. Niemców z granicy Czechosłowacji i jeszcze miałby mieć w swojej zależności przeszło 10 mil. Czechów i Słowaków? A Polska co? Jedyną zdobycz jej mają stanowić te kilka pow. Śląska zaolzańskiego? Wprawdzie cenny to i wartościowy obszar, ale zawsze skromny. Czy wobec tego dążeniem Polski nie powinno raczej być, by doprowadzić do tego, by te oczyszczone z Niemców i Węgrów państwo czechosłowackie znalazło oparcie o Polskę, by się z nią silnie związało i politycznie i wojskowo. Byłaby to choć jakaś rekompensata za niepomierne wzmocnienie się Niemiec.

Wprawdzie możnaby zarzucić dotychczasową niewdzięczność Czechów, ich niegodziwość w stosunku do Polski, ale z drugiej strony można przecież mieć i nadzieję, że po tych bolesnych doświadczeniach przyjdą oni do rozumu i upamiętania. Jeżeli chodzi o Śląsk Cieszyński, to nie może być żadnej kwestii, on się należy bezspornie do Polski, ale po usunięciu tej kości niezgody, według naszego zdania, wszystko przemawia za tym, że tak Czesi jak i Słowacy szukać winni oparcia o bratni naród słowiański, o Polskę — a Polska — według nas — uczynić winna wszystko, co w jej siłach, by do tego doprowadzić.

Mając to na względzie, ogromnie byliśmy zdziwieni głosem urzędowego organu „Ozonu”,

„Gazety Polskiej”, która radzi Słowakom ni mniej ni więcej jak to, żeby się połączyli związkiem federacyjno-autonomicznym z Węgrami! Tak to „dobrze życzy” „Gazeta Polska” Węgom, że się z góry rzeka jakiegokolwiek łączności Polaki ze Słowakami na rzecz Węgier? Pytamy, co łączyć może Węgrów, naród szczepowo zupełnie odrębny, z narodem słowiańskim, jakim są Słowacy, chyba to, że Słowacy już przed wojną byli w niewoli u Węgrów, którzy ich gnębili i niemilosiernie wynaradawiali. Tym bardziej uważamy tę propozycję „Gazety Polskiej” za wielce niemądrą z tego powodu, ponieważ przyznanie się Polski do tego, by Słowacja przyłączona została do Węgier, musiałoby nas poróżnić z Rumunią, która po wojnie światowej znaczny obszar ziemi, należący do Węgier, otrzymała i wobec tego nie życzy sobie pod żadnym warunkiem tak silnego wzmocnienia Węgier. Pytamy wobec tego, czyż godzi się nam być aż tak skromnymi i tak bezinteresownymi, że godzimy się z góry na nowy i ogromny wzrost Niemiec o 3 i pół mil. mieszkańców? Zyczymy szczerze Węgom przyłączenia do nich 900 tys. ich ziemiaków, plus 600 tys. Rusinów, plus 2,4 mil. Słowaków, a więc razem blisko 4 milionów mieszkańców, a sami się chcemy zadowolić uzyskaniem kilku powiatów i przyłączeniem do Macierzy około 200 tys. naszych rodaków?

Mobilizacja kraju w sprawie Zaolzia.

Z całego kraju nadchodzą masowo wiadomości o niezliczonych zgromadzeniach i uchwałach, wyrażających stanowcze żądanie narodu polskiego zwrotu Śląska Zaolzańskiego. Z uchwał przebiega zdecydowana wola wytrwania w przełomowej chwili aż do pozytywnego skutku i zwycięstwa.

Masowe zgłaszanie się Kaszubów do korpusu ochotniczego.

Jak donosi „Tempo Dnia”, na Kaszubach dokonywane się masowy napływ ochotników Kaszubów do korpusu ochotniczego zaolzańskiego. Do korpusu zgłaszać się mogą tylko przedpoborowi oraz nadliczbowi kategorii C i D.

Ochotn. Korpus Zaolzański.

70.000 ochotników liczy już ochotniczy Korpus Zaolzański.

Słowacy w rządzie czechosłowackim. Min. Czernak przedstawicielem stronnictwa ks. Hlinki.

„Il. Kur. Codz.” donosi: „Czechosłowackie biuro prasowe donosi, że Słowacy, profesorowie uniwersytetu w Bratysławie, Matus Czernak i Imrich Karvas, zostali odręcznym pismem prezydenta Republiki zamianowani ministrami.

Według zaczerpniętych przez nas informacji prof. Czernak jest przedstawicielem słowackiego stronnictwa ludowego ks. Hlinki. Prof. Karvas jest bezpartyjnym Słowakiem”.

Czechosłowacja odrzuciła propozycje kancl. Hitlera.

Londyn. Angielskie koła polityczne oświadczają, że rząd Czechosłowacji poinformował rząd W. Brytanii o nieprzyjęciu ostatnich propozycji niemieckich, dotyczących likwidacji kryzysu sudeckiego.

Dalsza narada Chamberlaina z ministrami francuskimi. — Wystanie osobiste listu do Hitlera.

Premier Chamberlain odbył w poniedziałek przed poł. dalsze narady z ministrami francuskimi. Premier angielski z aprobatą ministrów francuskich postanowił wysłać osobiste pismo do kanclerza Hitlera przez swego powiernika, sir Horace Wilsona, który odleciał natychmiast samolotem z Londynu do Paryża i po wręczeniu pisma odbył z Hitlerem 40 minutową rozmowę.

Krwawe odruchy Zaolzia.

Czesi ewakuują Śląsk Zaolzański.

Z Cieszyna informują o nowych wypadkach starć zbrojnych ludności polskiej z żandarmerią czeską na Śląsku Zaolzańskim.

W pobliżu Puńcowa zdemolowany został granatami ręcznymi budynek żandarmerii. Po obu stronach są ranni. W Końsku spalony został budynek kolejowy.

W starciu pod Trzyncem poległo 6 żandarmów czeskich i kilku Polaków. Są ranni.

Brak szczegółów o starciach zbrojnych pod Wydkiem i Wędryniem.

W Karwinie zastrzelono znanego szowinistę czeskiego Ptaczka.

Zandarmeria czeska dokonywa coraz liczniejszych aresztowań wśród Polaków; m. in. w okolicach Frysztatu aresztowano kilkudziesięciu pod zarzutem przemytu broni. Wielu z aresztowanych nie ma jeszcze lat 16, są to przeważnie chłopcy. Los ich po aresztowaniu nie jest znany.

Groźą zatopieniem kopalń.

Czeskie władze urzędowe i dyrekcje, jak również inżynierowie i majstrowie we wszystkich fabrykach, kopalniach i hutach Śląska Zaolzańskiego rozgłaszają wśród robotników wiadomość, że na wypadek ustąpienia wojsk czeskich, wszystkie kopalnie zostaną zatopione, a obiekty przemysłowe, które już poprzednio zostały podminowane, będą wysadzone w powietrze. W ten sposób zniszczony zostałby całkowicie przemysł i górnictwo Śląska Zaolzańskiego, a robotnicy stracą chleb.

Wstrzymanie ruchu kolejowego.

Ruch ewakuacyjny.

W niedzielę ustał normalny ruch kolejowy na Śląsku Zaolzańskim. Kursują jedynie pociągi, przywożące transporty zmobilizowanych żołnierzy oraz te pociągi, które służą do ewakuacji Czechów w głąb kraju.

Ruch ewakuacyjny na Śląsku Zaolzańskim nie ustał. Ostatnio ewakuowano szpital miejski w czeskim Cieszynie. Lżej chorych zwolniono do domów, ciężko chorych oraz personel sanitarny przewieziono w głąb kraju.

Pismo prezydenta Benesa do P. Prezydenta Rzplitej.

P. Prezydent RP. przyjął posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Czechosłowacji, który doręczył P. Prezydentowi RP pismo odręczne prezydenta republiki czechosłowackiej dr Edwarda Benesa. P. Prezydent RP przyjął następnie min. spraw zagran. Józefa Becka.

Konferencja ambasadora RP. z japońskim min. spraw zagran.

Tokio. 26. 9. Agencja Domei donosi, że ambasador RP odwiedził ministra spraw zagran. Ugaki, z którym odbył dłuższą rozmowę.

Szef sztabu franc. Gamelin w Londynie.

Szef franc. sztabu gen. gen. Gamelin przybył w poniedziałek samolotem do Londynu. Gen. Gamelin odbył konferencję z szefem sztabu armii brytyjskiej.

Apel Roosevelta.

P. prezydent Roosevelt zwrócił się telegraficznie do kanclerza Hitlera, prezydenta Benesa oraz do Anglii i Francji z apelem na rzecz pokoju.

Słowacy uznają żądania polskie i węglerskie.

„Wieczór Warszawski” donosi z Wiednia: „Jak oświadczyły czołowe osobistości słowackiej partii narodowej naszemu korespondentowi w Bratysławie, partia wypowiada się przeciwko odłączeniu Słowacji od republiki czechosłowackiej. Zgodziłaby się ona jednak na odłączenie tych terytoriów, w których większość ludności jest narodowości węglerskiej albo polskiej, gdyż odmowne stanowisko w sprawie uznania narodowości mniejszościowej stałoby w sprzeczności z zasadą partii narodowo-słowackiej”.

Stronictwo Pracy wobec wyborów. Nie może brać udziału w wyborach parlamentarnych.

W dniu 20 bm. odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego Zarządu Głównego Str. Pracy, poświęcone omówieniu sytuacji politycznej w związku z rozwiązaniem izb ustawodawczych.

Po referacie urz. prezesa Zarządu Głównego K. Popiela postanowiono zwołać na dzień 2 października posiedzenie Rady Naczelnej jako jedynie powołanej do powzięcia wiążącej Stronictwo decyzji. Radzie Naczelnej Komitet Wykonawczy przedłożył wniosek, w którym uznając pozytywną stronę aktu rozwiązującego izby ustawodawcze, uważa, iż ze względu na niezmienną prawnopolityczną podstawę systemu wyborczego Stronictwo Pracy nie może w wyborach parlamentarnych wziąć udziału.

Równocześnie omówiono sprawy wyborów samorządowych. Opinia Komitetu Wykonawczego idzie w tym kierunku, że mimo znacznych braków w ustawodawstwie samorządowym Stronictwo Pracy winno ze względu na swój zasadniczy pogląd na rolę samorządu w państwie wziąć czynny udział w wyborach samorządowych. — Kwestię szczegółowego ustalenia taktyki wyborczej ustali Rada Naczelna.

Z Rusinami już Ozon dobił targu wyborczego.

Dostaną 15 mandatów.

Jak wiadomo, najwięcej zadowolonymi z rozpisania wyborów są kierownicy OZN. Są całkiem pewni „zwycięstwa”. Rozwinęli też największą agitację wyborczą. Próbuja także układowi ze stronictwami i mniejszościami doprowadzić do tego, by dużo ludzi poszło do głosowania.

Ozonowy tak rozumują: OZN. musi dostać większość mandatów ponad 60 procent. Pozostałe 40 procent mandatów można oddać opozycji i mniejszościom.

O takim wyniku marzy OZN. Oni większość — wszyscy inni po kilka mandatów. W końcu powiedzą — my mamy większość, opozycja tylko po kilka mandatów i to rozbita, a więc — my reprezentujemy nastroje społeczeństwa i my nadal mamy prawo rządzić państwem. W tym kierunku idą.

Oto „Słowo” wileńskie dowiaduje się ze źródła dobrze poinformowanego, że rozmowy z „Udem” w sprawie wyborów zostały pomyślnie zakończone. Za podstawę kompromisu wyborczego przyjęto stan z roku 1935, w którym Ukraińcy otrzymali, jak wiadomo, w Małopolsce Wschodniej 15 mandatów.

Inni mówią o porozumieniu z mniejszością niemiecką i podobno z Żydami także.

Czy to wszystko nie jest aż nadto przejrzyste? Ale pytamy, jakie to są wybory, jeżeli już z góry określa się liczbę posłów.

Olbrymie zebranie publiczne Stronictwa Narodowego w Gdyni.

W niedzielę, 25.9. rb. o godz. 13, odbyło się olbrymie zebranie Stronictwa Narodowego w hall wystawowej przy ul. Rybackiej w Gdyni. Uczestników było przeszło 5.000. Wielka hala wystawowa była szalenie wypełniona tak, że uczestnicy nie mogli się w niej pomieścić; dużo ludzi przysłuchiwało się na dworze.

Przemawiał wiceprezes Zarządu Głównego S. N., p. dr. Tadeusz Bielecki z Warszawy, działacz Związku Zawodowego „Praca Polska”, p. Kazimierz Odobny z Poznania i redaktor p. Edward Piszcz z Gdyni. Mowy były często przerywane żywiołowymi oklaskami i okrzykami, które świadczyły o tym, że przemówienia trafiły zebranym do przekonania.

Zakończono zebranie odśpiewaniem „Hymnu Młodych”, którym je też rozpoczęto i „Pieśnią Bojową” oraz okrzykami na cześć Romana Dmowskiego i władz S. N.

Budynek pod dachem.
Publiczna szkoła powszechna w Nielbarku, pow. lubawski, wzniesiona z pomocą Towarzystwa Popierania Budowy Publ Szkół Powszechnych

Uchwały Rady Naczelnej PPS w sprawie wyborów sejmowych i samorządowych. Też nie widzą możliwości wzięcia udziału.

Ostatnio naczelna rada PPS zebrała się i uchwaliła w sprawie wyborów sejmowych, że aczkolwiek wita rozwiązanie Sejmu i Senatu z zadowoleniem, jednak, ponieważ nowe wybory mają się odbyć na podstawie dotychczasowej ordynacji wyborczej, rada naczelna nie widzi możliwości wzięcia udziału we wyborach do Sejmu i Senatu. PPS postanawia wziąć udział w nadchodzących wyborach samorządowych.

Niezwykła nominacja

P. Modrzejewski radcą Pom. Izby Rolniczej.

„Pisaliśmy — jak podaje „Pielgrzym” w jednym z poprzednich numerów spis 18 radców do Izby Rolniczej w Toruniu, mianowanych ostatnio przez p. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych Poniatowskiego. Otóż ze zdumieniem stwierdziliśmy, iż wśród nominatów figuruje nazwisko p. A. Modrzejewskiego z powiatu włocławskiego.

O wyczynach tego pana pisaliśmy w lipcu br. w artykule pt. „Głupota czy bezcelne łajdaństwo komisarza C. T. O. i K. R. we Włocławku”, omawiając jego okólnik, rozesłany do kółek rolniczych powiatu włocławskiego w dniu 27 czerwca br., w którym odsądza od czci i od wiary rolników pomorskich, posunął się tak dalece, iż twierdził, że rolnicy pomorcy to właściwie są Niemcy, gdyż jedynie oficjalnie na zebraniach kółek rolniczych mówią po polsku, a prywatnie w domu posługują się językiem niemieckim.

Ten nikczemny wybrzyk p. Modrzejewskiego naplętnowaliśmy publicznie z całą stanowczością. I oto teraz Minister Rolnictwa w uznaniu działalności p. Modrzejewskiego jako komisarza C. T. O. i K. R. mianował go na wniosek p. wojewody pomorskiego Raczkiewicza radcą Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu.

A więc mimo nikczemnego lżenia rolników — Pomorzanie — awans... Policzek, jaki w ten sposób został wymierzony rolnictwu pomorskiemu, społeczeństwo Pomorza powinno sobie dobrze zapamiętać.

Przepisy o kontroli granicznej wchodzą w życie 1 października.

Z dniem 1 października wejdzie w życie nowe rozporządzenie min. spraw wewn. o wykonywaniu kontroli ruchu podróżnych na granicach państwa. Organami kontroli są nadal policja państwowa i straż celna, przy czym jako zasadę ustalono, iż sprawdzanie paszportów odbywać się ma równocześnie z odprawą celną bagaży.

W związku z licznymi wypadkami odstawiania do polskiej granicy bezpaństwowców i niepożądanych cudzoziemców rozporządzenie przewiduje, iż nie będą wpuszczone do Polski osoby, raz już deportowane z kraju.

Pupilek p. Schaba skazany na rok wzięcia.

Sanacyjny radny sfałszował dokument.

Toruń. Przed Sądem Okręgowym w Toruniu toczył się ciekawy proces ze względu na osobę oskarżonego. Był nim bowiem b. radny sanacyjny Władysław Stępniewski, dawny policjant. Głównym stał się on z tego powodu, że choć wybrany został do rady miejskiej w listopadzie 1933 r. z listy NPR., to jeszcze zanim nowa rada zdołała się ukonstytuować, przeszedł do ówczesnego klubu B.B., którego „fuehrerem” był wówczas sławny p. mgr Teofil Schab, którego nazwisko tak często wymieniane było w słynnych pomorskich procesach starościńskich, obok nazwiska Kirtiklisa i. in.

Nowy ten nabytek nie przyniósł sanacyjnemu klubowi radzieckiemu pożytku ani zaszczytu, bo niebawem zaczęły wychodzić na jaw różne jego sprawy, tak, iż wreszcie musiał mandat złożyć, a obecnie stanął przed sądem pod zarzutem sfałszowania dokumentu.

W r. 1936 Stępniewski miał proces o eksmisję i wówczas przedstawił sądowi kontrakt najmu, zawarty z właścicielem domu, nieżyjącym już dziś Górskim. Na kontrakcie tym podpis Górskiego okazał się sfałszowanym.

Rozprawa sądowa wykazała całkowicie winę Stępniewskiego w sfałszowaniu dokumentu. Sąd skazał go na rok wzięcia.

Tak potrosze coraz to któryś z „państwowotwórczych działaczy” na Pomorzu z ery Kirtiklisa-Schab, wędruje za kraty. Jeszcze nie wszyscy się tam znaleźli, pisze „Warsz. Dziennik Narodowy”, ale... przyjdzie czas...

Apelacja inż. Doboszyńskiego.

Lwów. Przeciw wyrokowi sądu okr. we Lwowie, skazującemu inż. Doboszyńskiego na 4 lata wzięcia, zapowiedział we czwartek apelację w sądzie okr. obrońca dr. Pieracki.

Udział w nabożeństwach polskich jest zakazany na Śląsku Opolskim, należącem do Niemiec.

Starosta opolski, dr. Seifert, wzywa Bogu ducha winnych obywateli na konferencje. Są to ludzie, którzy biorą udział w polskich nabożeństwach i uroczystościach religijnych. Pan starosta w sposób najbardziej stanowczy przestrzega przed uczestnictwem w tych objawach polskiego życia religijnego, gdyż — jego zdaniem — są to polityczne demonstracje przeciwpaństwowe.

Powiat opolski według niemieckiego spisu z 1910 r. ma 78,6 proc. ludności polskiej w gminach wiejskich i 75,8 proc. w gminach miejskich.

NIEGODNY.

15

(Ciąg dalszy).

IV.

Za późno.

Już rok przeszło upłynął od czasu połączenia się ojca z córką, a wśród ciągłych zmian przeszedł on jak jedna chwila dla nawykłej do jednostajności klasztornej dziewczynki.

Trudno jednak było rozpoznać z powierzchowności Beaty, jaki wpływ na nią wywarło to nowe życie; tylko delikatna jej cera, przybladła cokolwiek, a na jej dziecięcych rysach spoczywał niekiedy jakiś cień żalobny. Zresztą jej twarzyczka pozostała zawsze taką jak w klasztorze, a piękne, myślące oczy spoglądały równie nieśmiało na ten świat, na którym w przeciągu krótkiego czasu już tak wiele widziała, a jednak tak mało w nim znalazła powabu.

Pomimo pieszczot i dogadzania czuła się nieraz bardzo osamotnioną przy ojca boku. Przestała już teraz być dzieckiem i chciała mieć obok siebie kogoś, coby jej wytłumaczył powód tej

teśnoty. Wszystkie twarze zmieniały się w koło niej tak często, spoglądały na nią ciekawie, ale bez zyczliwości, a ich obojętne uśmiechy nie mogły pozostawić głębszego wrażenia. I cóż ją mogli obchodzić wszyscy ci ludzie? Wszakże żadał serdeczniejsze słowo nie odbiło się nigdy o jej ucho, żaden gorętszy uścisk nie szukał nigdy jej dłoni; dla wszystkich była i pozostała obcą.

Byłaby zwróciła całą moc swego przywiązania na kochającego ją ojca, gdyby jej nie zrażała gwałtowność i zmienność jego usposobienia. Nie mogła go rozumieć w wielu wypadkach, bo też podobny charakter nie był przystępnym dla Beaty; albowiem mogła ona mieć wyobrażenie o tych wszystkich burzach, jakie miotają w życiu duszą tego wyjątkowego człowieka i jakie jeszcze dotąd nie przestawały nią wstrząsać? Widziała tylko ich następstwa. Patrzyła na błyskawiczne płomienie gniewu, migające w jego źrenicach, słyszała namiętne i gorzkie wyrazy, w zdaniach zupełnie niejasnych dla siebie, po których znowu następowały objawy rozczulającej dobroci. Naówczas trwożliwie zatapiała się sama w sobie i przez to coraz więcej rozwijał się w jej duszy świat uczuć, a im bardziej czuła się osamotnioną, tym goręcej tęskniła do cichego życia w kółku domowym, któ-

re spodziewała się znaleźć w rodzinnym kraju matki. Było to dla niej prawdziwie Eldorado, o którym marzyła we śnie i na jawie; Beata wyobrażała sobie w najponętniejszych barwach nieznanego dziadka i jego siedzibę, o której się tyle od matki nasłuchiwała. Ale ojciec jej opierał się dotąd spełnieniu tych najdroższych marzeń, jakkolwiek zabierając ją z klasztoru, sam mówił do jej dotychczasowych opiekunek o zamierzonej podróży do Europy. Niestały jego umysł zwrócił się znowu wkrótce ku czemu innemu. Człowiek ten w wiecznej sprzeczce z samym sobą nie mógł się zdobyć na wykonanie powziętego zamiaru i wynalazł naprędce pozór do dalszej zwłoki. Nie myślał on bynajmniej gwałcić przyrzeczenia, dane go umierającej, ale wyrozumował sobie, że jeden rok nie będzie stanowił tak znacznej różnicy. Chciał przez ten czas sam nacieszyć się swoją córką, bez żadnego podziału z krewnymi, a do tego jeszcze z jakimi krewnymi! Na samo ich wspomnienie płomień gniewu wybuchł w jego duszy. Poczeszał się tylko wtedy tą jedną myślą, że ci kramarze zobaczą przed sobą jego córkę nie jako opuszczoną, biedną sierotę, lecz jako bogatą i niezależną dziedziczkę wsławionego artysty. (C. d. n.)

Odbiór bekoni w Lubawie

odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 października br. o godz. 7 rano, jak następuje: Żwirzka, Rumienica, Rumian, Ostaszewo, Swintarc, Jegła, Klepny, Kazanica, Byszwałd, Targowisko, Samplawa, Lubawa, Lubstynok, Czerlin, Rożental, Gierłoż-P., Zielkowo, Zajęczkowo, Grabowo, Wałdyki, Złotowo, Prątnica, Omule, Gredzieczno i Tuszewo.

Odbiór bekoni w Nowym Mieście

odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 października br. o godz. 7 rano, jak następuje: Korzętnik, Samplawa, Wawrowice, Wielkie i Małe Bałówki, Mikołajki, Bratlan, Zajęczkowo, Tylice, Marzęcice, Nowe Miasto, Rakowice, Gwizdźziny, Skarlin, Kamlonka, Gryżliny, Lektary, Nowy Dwór, Niem. Brzozie, Jamielnik, Bagno, Radomno.

Podaje się do wiadomości, że z dniem 1 października odbiór bekoni rozpoczynać będzie się o godzinie 7 rano. Instruktor hodowlany.

WIADOMOSC

Nowe Miasto Lubawskie, dnia 28 września 1938 r.
Kalendarzyk. 28 września, środa, Waclawa.
29 września, czwartek, Michała arch.
Wschód słońca g 5 — 31 m. Zachód słońca. g. 17 — 24 m.
Wschód księżycy g 11 — 16 m. Zachód księżycy g 19 — 56 m.

Obwieszczenie o rejestracji studentów, obowiązanych do uzupełniającej służby wojskowej.

Rozkazem Ministra Spraw Wojskowych z dnia 9 września Nr Spr. 131 w myśl §§ 3—11 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 25 maja 1938 r. o uzupełniającej służbie wojskowej (Dz. U. RP. Nr 39 poz. 330) została zarządzone rejestracja szkół akademickich, obowiązanych do odbycia uzupełniającej służby wojskowej.

Rejestracja obowiązuje studentów nowowstępujących, przyjętych na pierwszy rok studiów w roku akademickim 1938-39 oraz innych studentów, którzy z jakiegokolwiek powodów dotychczas nie zostali jeszcze zarejestrowani.

Rejestracji podlegają następujący studenci: przedpoborowi, poborowi i ochotnicy, którzy otrzymali kat. A, ponadkontyngensowi poborowi zaliczeni do pospolitego ruszenia (kat. C) lub do pomocniczej służby wojskowej (kat. D) podoficerowie i szeregowcy urlopowani w myśl art. 74 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, podoficerowie i szeregowcy urlopowani na ścisłe określony termin wskutek czasowej niezdolności do do czynnej służby, oficerowie, podoficerowie (podchorążowie) i szeregowcy rezerwy, pospolitego ruszenia i pomocniczej służby wojskowej.

Obowiązani do rejestracji powinni stawić się przed komisją rejestracyjną z dokumentem wojskowym, ze świadectwami przysposobienia wojskowego oraz z dowodami akademickimi (ci, którzy studia wyższe kontynuują) według niżej podanego planu:

W Uniwersytecie Poznańskim w Koszarach Mieczysława (Komenda Legii Akad.) Poznań, Bukowska 25a II ptr lewa — w dniach 24 i 26 września br. w godz. od 8—13 stawia się studenci, których nazwiska zaczynają się na litery alfabetu A—L, w godz. od 15—19 stawia się wszyscy pozostali.

We Wyższej Szkole Handlowej w Koszarach Mieczysława (Komenda Legii Akad.) Poznań, Bukowska 25a II ptr prawa — w dniach 24 i 26 września br. w godz. od 8—13 stawia się studenci, których nazwiska zaczynają się na litery alfabetu A—L, w godz. od 15—19 stawia się wszyscy pozostali.

Winni niezastosowania się na wezwania w terminie oraz w sposób określony w obwieszczeniu niniejszym ulegną zgodnie z art. 170 lit. c ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym karze aresztu do 2 miesięcy i grzywny do 2000 zł. albo jednej z tych kar.

W razie niemożności stawienia się do rejestracji z powodu obłożnej choroby należy zawiadomić o tym komisję rejestracyjną, dołączając do zawiadomienia świadectwo lekarskie lekarza urzędowego, stwierdzające obłożną chorobę, niezdolność do stawienia się i przypuszczalny czas trwania choroby. Koszty świadectwa lekarskiego ponosi wezwany.

Dowódca Okręgu Korpusu Nr VII (—) Knoll, gen. brygady. W związku z powyższą rejestracją Komenda Legii Akad. w Poznaniu podaje do wiadomości, że na rozkaz Pana Ministra Spraw Wojskowych zostaną we wszystkich miastach uniwersyteckich uruchomione kursy wstępne Legii Akad., na które powołani zostaną:

1) akademicy uznani przez komisję rejestracyjną za zdolnych do służby w Legii Akad., a którzy nie odbyli służby wojskowej;

2) akademicy w 2 roku studiów, którzy w roku akademickim 1937-38 nieregularnie uczęszczali na ćwiczenia wojskowe Legii Akad.

3) rezerwiści przewidziani na d-ców jednostek Legii Akad. Akademicy ad 1 i 3 otrzymują karty powołania przy rejestracji, ad 2 zostali powołani wojsk. kartami powołania.

Kurs wstępny Legii Akad. w Poznaniu trwać będzie od 27 IX do 2 X br. Uczestnicy będą skoszarowani i wyżywieni za koszt wojska. Miejsca i godzina stawienia się podane w karcie powołania.

Z miasta i powiatu

Obwieszczenie!

Ważne do publicznej wiadomości, że w tych dniach w mieście i powiecie odbyły się alarmy przeciwlotnicze, których celem było wyćwiczenie rytmu syreny. Po syrenie należy wygaszać światła w poszczególnych mieszkaniach światła względnie zaciągać żaluzje, aby światło nie było widoczne na zewnątrz.

W razie zagrożenia alarmu podane zostanie również przez syrenę kontrolę gaszenia światła przeprowadzą komendanci bloków zastępcy.

Nowe Miasto Lub., dnia 26 września 1938 r.
BURMISTRZ: (—) Wachowiak.

Tydzień Szkoły Powszechnej.

Nowe Miasto. W ub. tygodniu w lokalu szkoły powszechnej odbyło się o godz. 8 wieczorem walne zebranie Budowy Szkoły Powszechnej. Zebranie zajął prezydent rezydent Domagała, dając w krótkim przemówieniu na stan rzeczy. Sekretarz, kierownik szkoły, p. Wądrocki przedczył protokół z ostatniego walnego zebrania i zdał sprawozdanie, z którego wynika, że w roku ubiegłym na Tygodniem Szkoły Powszechnej zebrano 793,99 zł. w latach do końca r. 1937 zebr. 3473,63. Sprawozdanie p. Rew. zdał członek p. Augustyn Radomski. Remaskasowy wynosi 113 zł. w znaczkach. Jednogłośnie Zarządowi absolutorium. Nastąpił wybór nowego Zarządu, który przeważnie pozostał ten sam, a więc prezydent Domagała, zast. p. em. insp. Piotrowski, skarbnik, sekret. p. Wasyluk, delegatami do Komitetu Budowy Szkoły Powsz. pp. Radomski, Kowalski, Kubiak. Odbywał się będzie „Tydzień Szkoły Powsz.” Uchwałą program „Tygodnia” i wybrano Komitet, którego składamy w nast. n-rze.

Odprawa zarządów kół SN w obwodzie nowomiejskim.

Nowe Miasto. W niedzielę, dn. 2 października br. o godz. 12 w poł. odbędzie się w Nowym Mieście w świetlicy ZZ. „Praca Polska” — ul. 19 Stycznia nr 3 (dom p. Pawłowski) odprawa członków zarządów kół Stronn. Narodowego w obwodzie nowomiejskim. Na porządku obrad ważne sprawy organizacyjne — przybycie obowiązkowe. Zarząd Powiatowy SN.

Zebranie Koła Stronn. Narodowego w Nowym Mieście.

W sobotę, dnia 1 października br. o godz. 20 (8 wiecz.) odbędzie się w świetlicy „Pracy Polskiej” zebranie Stronn. Narod. — Koło Nowe Miasto Lub. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy. Referaty o położeniu wewnętrznym i międzynarodowym. — Przybycie członków obowiązkowe. Czołem! Zarząd Koła.

Nikły udział radnych we wyborach delegatów do kolegiów wyborczych.

Z różnych stron Pomorza dochodzą wiadomości o tym, iż radni miejscy w większości nie stawiają się na posiedzenia, zwołane celem wyboru delegatów do okręgowych zarządów delegatów, wybierających kandydatów na posłów.

Nowe Miasto. W dn. 26 bm. odbyło się wyborcze posiedzenie Rady Miejskiej. Jeżeli na posiedzeniu, zwołanym na godz. 19.15, na którym załatwiono szereg spraw, dotyczących gospodarki miejskiej, stawiła się Rada in corpore (12 radnych) to na posiedzeniu wyborczym było już tylko 4 radnych, w tym 3 urzędników państwowych i jeden koncesjonariusz. To szczupłe grono wybrało delegatem p. Muchlińskiego, sekretarza sądowego. Radni narodowcy opuścili salę posiedzenia po pierwszym posiedzeniu.

Lubawa. Na 16 radnych udział w posiedzeniu wyborczym wzięło trzech. Delegatem wybrano p. Lipperta.

Tezew. Na 24 radnych przybyło na posiedzenie zaledwie 9 sanatorów. Tych dziewięciu wybrało na delegata m.in. prezesa „Ozonu” adw. Tomczyka. Narodowcy nie przybyli na posiedzenie. Tezew miał radę we większości sanacyjną. Widać, że i część sanatorów nie przybyła.

Pelplin. Rekord absencji radnych pobit Pelplin. Na 12 radnych uczestniczył w zebraniu wyborczym 1 (słownie i dosłownie — jeden). Ten wybrał „jednogłośnie” delegatem drogerzystę p. Zubera. Rada Miejska składa się z polowy narodowców i z połowy sanatorów. Więc i tu sanatorzy nie dopisali.

Krotoszyn. Na 14 radnych gminy Krotoszyn obecnych było na posiedzeniu 5-ciu.

Mroczo. Na 16 radnych obecnych było 4. Jeden radny wstrzymał się od głosowania. Z pośród 3 głosujących był jeden nauczyciel.

Ruch przedwyborczy.

Nowe Miasto. Jesteśmy już w pełni okresu przedwyborczego. Obok prac urzędniczych, przygotowujących wszystkie formalności przedwyborcze oraz ciał samorządowych, powołanych według sławkowskiej ordynacji do wyboru delegatów do zarządów okręgowych, obserwujemy inną akcję — w kancelarii p. notariusza Domagały złożono listę, pod którą podpisują się te osoby, które chciałyby widzieć w zgrup. okręgu p. burmistrza Wachowiaka. Nie zdołaliśmy ustalić, skąd wyszła inicjatywa wysłania p. burm. Wachowiaka do zgrup. okręgu. Jednakże z rozmaitych stron donoszą nam, iż urzędnicy miejscy agituja za podpisaniem powyższej kandydatury. Szczególnie gorliwością okazują się przy tym sekretarz miejski p. Czochoński i kier. elektrowni miejskiej p. Skwerski. Robotników, zatrudnionych z Funduszu Pracy, zachęcał do podpisywania listy p. burmistrza nadzorca p. Góralski. Gorliwym propagatorem okazuje się też firma Rost.

Odnaczenia medalem niepodległości.

Nowe Miasto. Dekretem P. Prezydenta RP został nadany Medal Niepodległości pp.: st. post. Janowi Kowalskiemu, Augustynowi Radomskiemu i Bron. Żurawskiemu z Nowego Miasta.

Odnaczenia za pracę w LOPP.

Nowe Miasto. W niedzielę, 25 bm. z rąk p. starosty mgr Kowalskiego odznakę honorową za pracę w L O P P otrzymali pp.: Rozalia Komassowa — N. Miasto, Waclaw Banaszewski — Kurzętnik i Robert Kuziński — Łąkorz.

Dyplomy honorowe otrzymali pp.: Bernard Chętkowski, Stan. Czochoński, Nikodem Ewertowski, Bron. Jankowski, Ernest Klemp z N. Miasta i Alf. Jaroszewski z Gredzieczna.

Nowy zarząd TRP.

Nowe Miasto. W ub. tygodniu ukonstytuował się nowy zarząd Tow. Rolniczego Powiatowego. Przedstawił się on następująco: ks. prob. Stan. Zabrocki z Niem. Brzozia — prezes, p. Wład. Welnicki z Lipowego Dworu — zastępca, pp. Alojzy Witkowski — Samplawa, Alf. Guzowski — Rożental, Józef Baczewski — Bratlan — członkowie. Do zarządu weszli też prezesi sekcji: ziemianskiej — p. Tad. Kochanowski — Montowo i osadniczej — p. Zygm. Marszałek — Biała Góra. Zastępcami członków zarządu zostali pp.: Franc. Wałaszek — Osowiec i Bern. Karpiński — Kullgł.

Wielki ziemniak.

Nowe Miasto. W dniu 27 bm. przybył do naszej redakcji rolnik p. Jan Wiśniewski z Kullgł z ziemniakiem o wadze 600 g. Przekazaliśmy ten okaz miejsc. biuru TRP.

Program akademii Tygodnia L. O. P. P. w Nowym Mieście Lub.

kłora odbędzie się w środę, dnia 28 bm. o godz. 20 w hall gimnastycznej Szkoły Powszechnej:

1. Zagajenie przez p. Starostę.
2. Referat.
3. Deklamacja.
4. „Harmonia”: 1. „Pieśń zgody”, 2. „Gdzie dom jest mój”.
5. Deklamacja.
6. Solo skrzypcowe.
7. Kwartet.
8. Sztuczka pt. „Hallo! Alarm gazowy”.
9. Odśpiewanie „Hymnu Narodowego”.

KOMUNIKATY TRP.

Bierzmy udział w pokazie owocarsko-warzywniczym.

W dniach od 7 do 9 października 1938 r. odbędzie się w Nowym Mieście na sali Hotelu Centralnego pokaz owocarsko-warzywniczy. W pokazie tym powinni wziąć udział wszyscy członkowie Kółek Rolniczych (tak mniejsze jak i większe własności), Koła Gospodyń Wiejskich, Zespoły Przysposobienia Rolniczego, Towarzystwa Pszczelarzy, Ogrodnicy, Firmy, handlujące narzędziami ogrodniczymi, przetwórstwa owocowego, środkami chemicznymi, nasionami itd.

Wystawiający owoc powinni z każdego gatunku wystawić co najmniej 5 owoców. Poza tym można i powinno się wystawić dorodne warzywa, rośliny specjalne, ziarno i nasienia, środki chemiczne, narzędzia do pielęgnacji sadów i przyrządy do przerobów i konserwacji owoców i warzyw oraz do zapraw, kwiaty itd.

Każdy wystawca, nie urządzający własnego stoiska, powinien doręczyć do swoich ekspozycji karteczkę, podając imię i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz o ile możności, gatunek owocu.

Z uwagi na to, że Komitet organizuje sprzedaż owoców na pokazie, należy też podać ilość i cenę owocu, przeznaczoną na sprzedaż.

Wystawcy, zamierzający brać udział w pokazie, proszeni są o wcześniejsze dokonanie zgłoszeń do Towarzystwa Rolniczego Powiatowego w Nowym Mieście Lub.

Zachęcamy wszystkich do gremialnego udziału w pokazie.

Targ bez piklet.

Nowe Miasto. W poniedziałek, 26 i we wtorek, 27 bm. (dzień targowy) Żydzi pozamykali z powodu swego Nowego Roku 5699 sklepy. Oby niedługo zamknęli swoje podwoje na zawsze i wyemigrowali z naszego miasta — oto życzenie narodowego społeczeństwa, które nie może spojrzeć we walce z wrogim elementem do chwili, aż ostatni Żyd opuści nasz gród.

Ze sądu.

Lubawa. Wyrokiem Sądu Grodzkiego z dnia 22 bm. został skazany: Cieszyński Jan ze Szafarni za przemyt roweru i zapalniczki na 120 zł grzywny. Juda Jan z Truszczyra za kradzież na 2 tyg. aresztu. Grosz Adam z Gierłoży za fałszywe zameldowanie o kradzieży na 2 tyg. aresztu i kosztu sądownego. Berendt Waclaw z Rożentalu za przywłaszczenie na 6 mies. więz. z zaw. na 2 lata i kosztu sądu Zaleski Józef z Wony za złewą urzędnika na 1 mies. aresztu. Kensi Kaz. z Rybna za kradzież na 1 mies. aresztu z zaw. na 3 l. Rob. Franc. Krużewski z Lubawy za kradzież na 1 mies. ar. z zaw. na 2 lata. Krużewski Julian z Wałdyk za nieumyślne paserstwo na 2 tyg. aresztu z zaw. na 2 lata. Kopaczewski Józef z Boleszyna za groźbę i zmuszenie na 6 mies. więz. i 20 zł kosztów sądu. Kopaczewski Jan z Boleszyna za zmuszenie na 4 mies. aresztu z zaw. na 5 lat i 20 zł kosztów sądu. Łapiński Bron. z Lubawy za kradzież na 1 mies. ar. a osk. Górski Jan z Targowiska za paserstwo na 6 m. więz. z zaw. na 5 lat.

Pożar.

Tuszewo. W niedzielę, dn. 25 bm. około godz. 10 przed poł. w czasie gdy domownicy byli na nabożeństwie, wybuchł pożar na podwórzu roln. p. Czacharowskiego i strawił stóg słomy. Dzięki energicznej interwencji miejsc. oddziału Och. Str. Poż ogień zlokalizowano tak, że budynek gospodarczy prócz małego uszkodzenia ocalał. Przyczyny pożaru dotąd nie stwierdzono.

Znowu „deszcz” krzyży zasługi.

„Monitor Polski” (nr 220 z 26 bm.) ogłasza nazwiska około 50 odznaczonych srebrnymi i brązowymi krzyżami zasługi z powiatów: lubawskiego i brodnickiego. Z powodu braku miejsca nazwiska odznaczonych podamy w nrze następnym.

Z Pomorza.

Dzieciom Brodnicy grozi analfabetyzm.

Budowa nowej szkoły nakazem chwili.

Brodnica. W dniu 24 bm. odbyło się w sali konferencyjnej państw. gimnazjum i liceum męsk. zebranie organizacyjne Komitetu V Tygodnia Szkoły Powszechnej. W zebraniu uczestniczyli m. in. pp.: dyr. gimn. i liceum dr. Malicki, ks. dyr. Tegowski, ppłk. Kumuniecki z żoną, insp. szkolny Ziarno, lek. pow. dr. Kamiński, naczelny urzędnik skarbu i poczty, kierownicy szkół Sobiech i Cieślak, nauczycielstwo oraz szereg innych osób. Przewodni, zebrania wybrano p. dyr. dr. Malickiego, który omówił bolączki i potrzeby szkolnictwa powsz. Wskazał na brak szkół, wskutek czego milion dzieci pozabawionych zostało dobrodziejstwa nauk. Postadamy dwa skarby, a tymi są szkoła i armia narodowa. Następnie ustalono program V Tygodnia Szkoły Powsz. Składają się nań zbiórki uliczne, pochód propagandowy, pogadanki w szkołach, kino, werbowanie nowych członków oraz zabawa. „Tydzień” trwać będzie od 2—10 X. Następnie zabrat głos p. insp. szkolny Ziarno, który omówił akcję Towarzystwa Budowy Szkół Powsz., jak również naświetlił stan szkolnictwa w pow. brodn. W budowie znajduje się szkoła w Kruszykach Szlach., w 3 punktach zaś zostaną rozpoczęte prace przy budowie szkół. Głos zabrat potem kier. szkoły p. Sobiech, zaznaczając, iż w tut. szkołach wszystkie klasy są przepelnione. Nauka w szkołach powsz. trwa do godz. 21 (od godz. 16 szkoły dokształc.) Obecnie potrzebne są tut. szkołom 22 izby. Odczuć się daje też brak pomocy szkolnych. Niektóre dzieci zmuszone są do przebycia drogi 3 km do szkoły. Czas przedpołudniowy zużywają na zabawy (w domu), zmęczone przychodzą następnie po poł. do szkoły i nie okazują takiego zainteresowania, jakie powinni. Zwraca się też z gorącym apelem do obecnych, by poparli wysiłki zmierzające do zrealizowania zamiaru budowy nowej szkoły, której koszt wyniesie około 200 tys. zł. O ile budowa szkoły nie nastąpi w jak najkrótszym czasie, dzieci (w roku przyszłym) nie będą mogły być do szkół przyjęte. Jak widać z tego, budowa nowej szkoły jest nakazem chwili. Na budowę szkoły fundusze muszą się znaleźć. Społeczeństwo poprzez niewątpliwie wysiłki w tym kierunku idące i również nie będzie oszczędziło ofiar. Nie możemy bowiem pozwolić na zalanie nas falą analfabetyzmu.

Byli funkcjonariusz skazani za kradzież.

Brodnica. Przed sądem stanął były funkcyj. państw. Władysław Palij ze Złoczna, oskarżony o kradzież. Sąd skazał go na 6 mies. aresztu z zawiesz. na 2 lata.

RUCH TOWARZYSTW

Baczność Pszczelarze!

Nowe Miasto. Ostatnio zamówiony cukier nadszedł i wydawany będzie od dziś począwszy. Należy zgłaszać się jak najrychlej. Piotrowski, prezes.

Wielka mowa kanclerza Hitlera.

W poniedz. o godz. 8 wygłosił Hitler swą nową wielką mowę w Berlinie, na którą znów świat czekał z wielkim napięciem. Przemówienie ujęte było w tonie ostrym, zwłaszcza kiedy mówił o prezyd. Beneszu, którego nazwał największym kłamcą. Mówił, jak to starał się u Anglii i Francji na próżno o redukcję zbrojenia, a dopiero wtedy dał rozkaz utworzenia wojska niemieckiego. Teraz, oświadczył, jesteśmy tak uzbrojeni, jak świat tego jeszcze nie widział. Jako stary żołnierz frontowy mówił: „Jeżeli świat się nie zgodzi(???) dobrze — Narodzie niemiecki! Nies naprzód swoją broń“.

Z zadowoleniem wielkim mówił o pakcie polsko-niemieckim. (W następnym numerze ustęp odnośny szczegółowo.) Podniósł m. i, że traktat przyjaźni z Polską został zawarty na przeciąg 10 lat, ale kanclerz Rzeszy pragnie, aby przyjaźń między Rzeszą i Polską trwała po wieczne czasy. Dwa narody będą żyły obok siebie, a 33-milionowy naród musi mieć dostęp do morza. Tu musi się znaleźć droga wyjścia. (Co to znaczy, że musi się dopiero znaleźć? — przyp. red.). Również wielkie uznanie wyraził Mussolinemu. „Co on dla nas uczynił, nigdy my nie zapomnimy“. Co do Czechosłowacji powiedział Hitler: „cierpliwość niemiecka się już wyczerpała. Teraz ma p. Benes głos. Na pierwszego paźdz. musi on nam te tereny oddać albo my sami je sobie weźmiemy. Dalej oświadczył jeszcze Hitler, że poza Sudetami Niemcy już żadnych innych roszczeń terytorialnych w Europie nie meją.

W. Brytania gotowa ręczyć wykonanie przyrzeczeń rządu praskiego.

Chamberlain po mowie Hitlera ogłosił oświadczenie, w którym zapewnił, że W. Brytania gotowa ręczyć wykonanie przyrzeczeń rządu praskiego. Gdyby ta jego propozycja została zaakceptowana, zaspokoi niemieckie pragnienia połączenia Niemców sudeckich z Rzeszą bez rozlewu krwi, w którejkolwiek części Europy.

Październik obfitować będzie

w doniosłe wydarzenia w świecie i w Polsce. Wobec tego żaden kulturalny człowiek nie może obyć się bez gazety.

Już od 25-go bm. można zapisywać

„DRWĘCĘ“

na następny miesiąc. — — —

Zbrojna odpowiedź Polaków na terror czeski.

Na Śląsku Zaolzańskim leje się krew. Ludność polska stawia zbrojny opór przeciw terrorowi Czechów.

Godzina wyzwolenia nadchodzi.

We wtorek odbyła się żywiłowa manifestacja w Cieszynie w sprawie Śląska Zaolzańskiego. Prezes Związku Polaków w Czechosłowacji, dr Wolf, wygłosił płomiennie przemówienie, w którym podniósł, że godzina wyzwolenia nadchodzi.

Odpowiedź P. Prezydenta do Pragi.

P. Prezydent RP w odpowiedzi na pismo prezydenta Benesa wystosował odpowiedź, która została samolotem przewieziona do Pragi.

Kurs w szkole szybowcowej LOPP w Gostomiu.

Zarząd Okręgu Wojewódzkiego LOPP organizuje w Pomorskiej Szkole Szybowcowej w Gostomiu koto Kościelczyny ostatni w tym roku kurs szkolny i treningowy w czasie od 5 do 30 października br.

Młodzież przedpoborowa może otrzymać zniżki wzgl. zwolnienie od opłat kursowych.

Kandydaci na powyższy kurs otrzymują zniżkę kolejową 66 proc. tam i z powrotem.

Bliższych informacji udziela Obwód Powiatowy LOPP w Nowym Mieście Lub. (Gmach Starostwa Powiatowego, pokój nr. 14).

KĄCIK RADIOWY

Audycja Polskiego Radia w Warszawie. Czwartek, 29 IX. 6.15 Audycja poranna. 7.15 Muzyka z Łodzi. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Koncert z płyt. 12.03 Audycja południowa. 15.15 Poszedł Marek na jarmarek — aud. dla dzieci. 15.45 Wład. gosp. 16.00 Muzyka z płyt. 16.15 W warsztacie ślusarskim — aud. dla młodz. licealnej. 16.45 Droga do przestępstw — pogad. 17.00 Muzyka tan. 18.00 Przegląd wydawnictw. 18.10 Pieśń kompozytorów polskich. 18.30 „Na srebrnym weselu“ — słuch. 19.00 Recital fortepianowy ze Lwowa. 19.30 Koncert rozrywkowy. 21.00 Audycja muz. ze Lwowa. 21.00 Aud. dla wsi. 21.50 Wład. sport. 22.00 Koncert z płyt. 23.00 Ostat. wiad.

Piątek, 30 IX. 6.15 Audycja poranna. 7.15 Muzyka z Katowic. 11.00 Audycja dla szkół. 11.30 Płyty. 12.03 Aud. południowa. 15.15 Opowiadanie Grabowskiego dla dzieci. 15.30 Rozmowa z chorymi ze Lwowa. 15.45 Wład. gosp. 16.00 Koncert rozrywkowy w wyk. Małej Orkiestry. 16.45 Truskawiec — fel. 17.00 Muzyka tan. 18.00 Od ścieżek do autostrad — pogad. 18.10 Koncert solistów. 18.45 Nowość lit. 19.00 Utwory fortep. 19.30 Koncert rozrywkowy z Wilna. 21.00 Audycja dla wsi. 21.10 Kalejdoskop — koncert rozrywkowy z Poznania. 21.50 Wład. sport. 22.00 Koncert symf. z Budapesztu. 23.00 Ostat. wiad.

Program Polskiego Radia S. A. Kęzleśnia

Pomorska w Toruniu.

Fala 804,3 m. 986 Kc. 16-24 Kw.

Czwartek, 29 IX. 8.10, 11.25, 13.00, 17.15 22.05 Płyty. 8.55 Wład. z Pomorza. 17.00 Recyt.: Wiersze o Bałtyku. 21.00 Choroby pomidorów — pogad. roln. 22.00 Wład. sport. z Pomorza.

Piątek, 30 IX. 8.10, 11.25, 13.00, 17.00 Płyty. 8.55 Wład. z Pomorza. 17.50 Wład. sport. z Pomorza. 21.00 Rozmowa ze słuchaczami.

Poza tym transmisyje z innych polskich stacyj.

dolar 5.33 frank francuski 4.17; frank szwajcarski 119.05 funt szterling 25.24; marka niemiecka 212.01; korona czeska ; gulden gdański 100.25.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Płacono w złotych kg za 100

	Poznań, 27. 9.	Bydgoszcz, 26. 9.
Zyto nowe	13.25—13.75	13.50—14.00
Pszonica	13.75—19.25	13.75—19.25
Jęczmień	14.50—15.00	14.75—15.00
Owies	14.00—14.75	14.25—14.50

Za redakcję odpowiedzialny: Józef Zieliński w Nowym Mieście Lub.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przesłanką z sądu, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonej numerów lub odszkodowania.

W środę, dn. 28 bm. o godz. 1,30 zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich cierpieniach mój drogi mąż, nasz kochany ojciec, teść, szwagier, dziadek, pradziadek i wojek

Władysław Reimer

w 80 roku życia.

O czym donosi w ciężkim smutku pogrążona

RODZINA.

Nowe Miasto Lub., we wrześniu 1938 r.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 1 października rb. o godz. 10-tej z domu żałoby.

Ogłoszenie.

Oddział Gospodarczy w Lubawie zakupi na podstawie ofert jednorazowo:

około 50.000 kg ziemniaków jadalnych
4.000 „ buraków
2.000 „ marchwi jadalnej
12.000 „ kapusty świeżej
1.500 „ cebuli świeżej
300 „ pietruszki
2.000 „ jabłek zimowych
15 „ beczek ogórków kiszonych

P.P. rolnicy, którzy reflektują na dostawę powyższych ziemio-plodów, złożą oferty pisemnie pod adresem „Oddział Gospodarczy w Lubawie ul. Gdańska 17“ do dnia 12 października 1938 r.

Oferty mogą być składane również oddzielnie na poszczególne artykuły względnie na mniejszą ilość niż wyżej podano.

Zainteresowani mogą się zwracać o informacje dotyczące dostawy w dnle powszednie od godz. 10—12 do kwatery-mistrzostwa Oddziału Gosp.

Z dnim 15. X. 38.

wydzierżawę sklep kolonialny

w Nowym Mieście przy ul. Sobieskiego nr. 1. wraz z śpielnem, zajazdem i mieszkaniem, składającym się z 4 pokoi i 1 kuchni. Zgłoszenia kierować pod adresem:

Alojzy Faliński, Dederkały Wolyń.

Potrzebna od 1 października

gospodyni-kucharka

z dobrym gotowaniem

maj. Katlewo, p. Montowo.

Na zasiewy do zaprawy zboża

ZIARNIK

uspulun

Siarczan miedzi

(modry kamień)

poleca Nowa Drogeria

właśc. Wacław Truszczyński LUBAWA, ul. Zamkowa 1 Telefon 37

Prima eksportowy górnoląski węgiel

poleca

Stanisław Rost Nowe Miasto

Rynek 23 tel. 36

Sprzedam

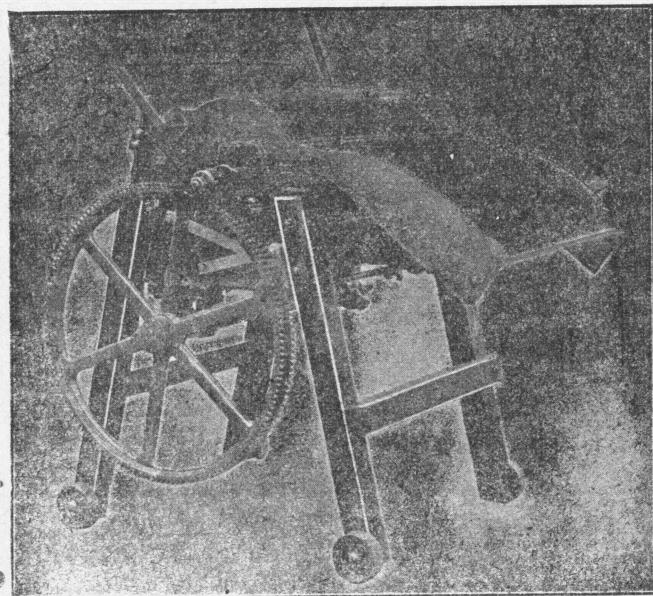
DOM 1-piętrowy

względnie przedzierżawę

karczmę

z wyszynkiem od zaraz

Krajnikowa, Krotoszyny, pow. lubawski.

Sprzedaj maszyny rolniczych

manety, sieczkarnie, młóczarnie różnego gatunku wialnie i rowery o bardzo niskich cenach poleca

Firma J. GARSTKA, Brodnica.

Na sezon zimowy

polecam po korzystnych cenach:

kafle

białe i kolorowe

plece żelazne

rury,

węgiel opałowy i kowalski

Alfons Leski

LUBAWA - Pomorze

Grunwaldzka 10.

skład żelaza - narzędzi - Art

budowlane - Sprzęty kuchenne

porcelana - Szkło - Fajans

Stale na składzie

w wielkim wyborze

świeże

ANODY

do radia

oraz BATERIE

Z. DUCHNA

Działdowo

ul. Marsz. Piłsudskiego 4

Pomocników

krawieckich na stałą pracę

potrzebują od zaraz.

T. Sadowski, Toruń,

Mickiewiczza 72.

Najlepsze eksportowe

brykiety

nadeszły

Stan. Rost,

Nowe Miasto, Rynek.

Kafle

w najnowszych deseniach i modnych kolorach poleca

Tadeusz Kozicki, Brodnica, Hallera 17.

Drzewo

opałowe, gromady zdadne na płoty itp. sprzedaje

Majątek Cibórz

p. Lidzbarsk

Sprzedam

wóz roboczy i półszory

jednokonne

w dobrym stanie komplet

Grodkowski, Łąkorz.

Józef Cieszyński,

drogeria i skład farb

Nowe Miasto Lubawskie

Rynek nr. 7. Telefon nr. 62

Rok założ. 1909

polecany po najniższych cenach

OLEJE do motorów

OLEJE do maszyn

SMARY na osie

TRAN do skór

Sieję truciznę

przez cały rok

Rau Fr., Marzętce.

Truciznę

sieję na moim ogrodzie stule

Wal. Krukowski,

Pacótkowo.

Sprzedam

wóz rzeźnicki

jak nowy lub zamienię na

winerek

Rudziński, Truszczyń.

Sprzedam

większą ilość owocu zimowego.

Kto wskaże eksped. „Drwęca“

Lubawa.

Taksówka

„Polski Fiat“ nowy o każdej

porze do wynajęcia

Kopeczyński, Brodnica,

Przykop nr. 7, tel. 149.

Drzewo

opałowe, porządkowe

mały sprzedaje

mał.

Potrzebny

człowiek

do dojenia i paszenia

zaraz Żwierski, Działo

Czeladnik

plekarski potrzebny od

Makowski, Nowe M

DRUK

wszelkiego rodzaju

zwyczajne do na

wykwintniejszych

po cenach przystępnych

wykonuje

terminowo i gustowo

Drukarnia „Drwęca“

Nowe Miasto.